ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
POZIOM ROZSZERZONY

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza można uzyskać maksymalnie 50 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorcem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych),
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, za które można przyznać tylko jeden punkt, przyznaje się punkt wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), o ilu jest mowa w poleceniu,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają logice udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Zadanie		**Model odpowiedzi**	**Schemat punktowania:**	
numer zadania	**części zadania**		**punkty za poszczególne części zadania**	**punkty za całe zadanie**
Część I *(20 punktów)*				
1.		2. Solon Przykładowa odpowiedź: Autorem elegii jest Solon. Wymienione w utworze zasługi są jemu przypisane: wykupienie dłużników sprzedanych do niewoli, unieważnienie długów, nadanie niewolnym chłopom wolności. Uwaga: Zdający w odpowiedzi może odwołać się do cytatów z utworu, wymieniając zasługi Solona, np.: „pierwszy zdjął zastawne słupy”, „wpierw niewolnica nędzna, wyzwolona dziś”, „jam wiele ludu wrócił sprzedanego precz”.	1 punkt za dwie składowe odpowiedzi	**1**
2.		**A.** W tekście 1. Oktawian August pomniejsza zakres swojej władzy, przedstawia ją jako zgodną z tradycją republiki, natomiast w tekście 2. Kasjusz Dion pisze, że cała władza w rzeczywistości należała tylko do Oktawiana Augusta.	1	**2**
		B. pryncypat	1	

3.		1. Leonidas 2. Hannibal 3. Aleksander Macedoński	1 pkt za trzy poprawne odpowiedzi	**1**
4.	1.	Węgrzy (Węgry)	za trzy poprawne odpowiedzi	**1**
	2.	Polacy (Polska)		
	3.	Rusini (Ruś)		
5.		hołd lenny (umowa lenna) Książę cieszyński występuje jako lennik	za trzy poprawne pojęcia	**1**
6.	**A.**	Niderlandy	1 punkt	**2**
	B.	Tak, dane w tabeli pozwalają uznać poziom rozwoju Anglii z Irlandią za przeciętny biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia, która wg autora świadczy o poziomie rozwoju państw.	1 punkt	
7.		XVI wiek <u>Przykładowe odpowiedzi:</u> - Dokument ten został wydany, aby zapobiec konfliktowi religijnemu. - Dokument wydano, aby zachować pokój między ludźmi różnych wyznań: katolikami i protestantami.	1 punkt	**1**
8.	1.	D	za trzy poprawne wskazania	**1**
	2.	B		
	3.	A		
9.		Tekst 1 – powstanie listopadowe Tekst 2 – powstanie styczniowe Zdający powinien zauważyć, że: w powstaniu listopadowym powstańcy dysponowali regularną armią zawodową kadrą oficerską i toczyli z Rosjanami regularne potyczki i bitwy, natomiast w powstaniu styczniowym główną siłę militarną powstańców stanowiły oddziały partyzanckie.		**1**
10.		Polska Komisja Likwidacyjna Ignacy Daszyński Poznań	za trzy poprawne odpowiedzi	**1**
11.	**A.**	Wielki Kryzys (ekonomiczny/gospodarczy)	1 punkt	**2**
	B.	ropa naftowa	1 punkt	
12.		1. Tadeusz Kutrzeba 2. Zygmunt Berling 3. Władysław Anders	za trzy poprawne odpowiedzi	**1**
13.	**A.**	nazwa: referendum [ludowe] rok: 1946	1 punkt za obie składowe	**2**

	B.	Proponowane odpowiedzi: – pokazanie bezsilności Mikołajczyka (PSL/opozycji) – ośmieszenie postulatu Mikołajczyka i jego propozycji głosowania odnośnie pierwszego punktu referendum – chęć ukazania nieodpowiedzialnego działania opozycji – wyeliminowanie PSL ze sceny politycznej	1 punkt	
14.		Wprowadzenie stanu wojennego w Polsce – 4 Początek pontyfikatu Jana Pawła II – 3 *Wydarzenia czerwcowe* w Poznaniu – 2 Powstanie PZPR – 1 Obrady Okrągłego Stołu – 5		**1**
15.	**A.**	- Konfederacja barska - Insurekcja kościuszkowska (powstanie kościuszkowskie)	1 punkt za dwa wydarzenia	**2**
	B.	- rewolucja 1905 roku (wydarzenia 1905 roku) - Bitwa Warszawska/Cud nad Wisłą - atak ZSRR na Polskę w 1939 roku - mord katyński	1 punkt za oba wydarzenia	

Zadanie		Model odpowiedzi	Schemat punktowania:	
numer zadania	części zadania		punkty za poszczególne części zadania	punkty za całe zadanie
Część II *(10 punktów)*				
16.		Wrocław (Partynice), Kalisia (Kalisz), Łojewo, Zamkowa, Krusza	1 punkt za trzy miejscowości	**1**
17.		Traktat w Tylży, 1807 r.	1 punkt za obie informacje	**1**
18.		Traktat wersalski, 1919 r.	1 punkt za obie informacje	**1**
19.	**A.**	Francja, USA, Wielka Brytania (Anglia), [Włochy]	1 punkt za wskazanie państw	**3**
	B.	- podkreślenie, że Gdańsk jest miastem niemieckim - stwierdzenie konieczności spełnienia oczekiwań mieszkańców Gdańska, którzy dążą do połączenia z Rzeszą - podkreślenie konieczności połączenia Rzeszy z Prusami Wschodnimi (dostępu do pruskiej prowincji) Dopuszcza się odpowiedź, w której zdający stwierdzi, że Hitler w swojej argumentacji zwraca uwagę na konieczność naprawienia krzywdy wersalskiej.	1 punkt	
	C.	<u>Przykładowe odpowiedzi</u> Hitler w przemówieniu: - przerzuca odpowiedzialność za zaistniałą sytuację na ustalenia wersalskie - kreuje się na obrońcę pokoju - przedstawia siebie jako osobę życzliwą Polakom - swoje propozycje przedstawia jako jedyne i/lub najlepsze	1 punkt	
20.	**A.**	- podkreślenie historycznych praw do Pomorza – województwo pomorskie jest historycznie związane z Polską - związek z Polską gwarantuje Gdańskowi rozwój gospodarczy (Polska gospodarka gwarantem rozwoju Gdańska)	1 punkt za jeden argument	**3**
	B.	Rząd polski proponuje ustępstwa wizowe i celne dla Niemców chcących udać się do Prus Wschodnich.	1 punkt	

	C.	W Gdańsku przeważa ludność niemiecka, a w województwie pomorskim (Pomorze Gdańskie) ludność polska.	1 punkt	
21.		Adolf Hitler: korytarz Józef Beck: województwo pomorskie	1 punkt za dwa określenia	**1**

CZĘŚĆ III ***(20 punktów)***

Zadanie 22.

Temat I

Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty
I poziom Zdający poprawnie umieścił temat w czasie i przestrzeni. Podał jedynie kilka informacji świadczących o tym, że zrozumiał temat; podał kilka nie zawsze uporządkowanych przyczyn i następstw omawianego zagadnienia.	**1–5**
II poziom Zdający poszerzył ujęcie tematu; w porządku chronologicznym przedstawił podstawowe informacje; wykazał się rozumowaniem historycznym – podał niektóre przyczyny i skutki; dostrzegł podstawowe etapy walk o przynależność Pomorza Gdańskiego do Polski. Podjął próbę ich omówienia – charakterystyki. Omówił znaczenie odzyskania dostępu do morza.	**6–10**
III poziom Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, które wykorzystał w charakterystyce omawianego zagadnienia; temat przedstawił w ujęciu dynamicznym; dostrzegł najważniejsze etapy i uwzględnił cezury, przedstawił zabiegi zbrojne i dyplomatyczne (wojny i procesy) o Pomorze. Odniósł się do politycznych i gospodarczych aspektów zagadnienia. Omówił rolę kolejnych władców w walce o Pomorze Gdańskie (od Władysława Łokietka do Kazimierza Jagiellończyka). Wyjaśnił znaczenie odzyskania Pomorza dla Polski.	**11– 15**
IV poziom Zdający scharakteryzował politykę Polski wobec walk o odzyskanie Pomorza Gdańskiego, popierając swój wywód starannie dobraną faktografią. Odniósł się do najważniejszych aspektów omawianego zagadnienia, dostrzegł kontekst międzynarodowy, aspekty wewnętrzne polskie powiązał z sytuacją zewnętrzną – sformułował wnioski. Odniósł się do ocen omawianego zagadnienia w historiografii.	**16 – 20**

Przy przyznawaniu punktów na określonym poziomie w zadaniu rozszerzonej odpowiedzi egzaminator będzie uwzględniał również: poprawność językową i stylistyczną oraz estetykę pracy.

Temat II

Kryterium szczegółowe dla poszczególnych poziomów	Punkty:
I poziom Zdający poprawnie umieścił rozważania w czasie i przestrzeni; podał jedynie kilka informacji świadczących o zrozumieniu tematu: wojny polsko –szwedzkie, rywalizacja Rosji o zdobycze nadbałtyckie, utrata przez Polskę dostępu do Bałtyku w wyniku rozbiorów. Podał kilka, nie zawsze uporządkowanych, przyczyn i następstw omawianego zagadnienia.	**1 – 5**
II poziom Zdający poszerzył ujęcie tematu; wykazał się znajomością podstawowej faktografii związanej z tematem, dostrzegł główne związki przyczynowo-skutkowe doprowadzające do zmian układu sił nad Bałtykiem w omawianym okresie. Zamieścił najważniejsze informacje dotyczące rywalizacji o Inflanty, walk o ujście Wisły, „potopu szwedzkiego" w okresie wojen polsko-szwedzkich, a także odniósł się do zmian terytorialnych w XVIII wieku (wojna północna, skutki rozbiorów Polski z uwzględnieniem nadbałtyckich ziem utraconych na rzecz sąsiadów).	**6 – 10**
III poziom Zdający dokonał trafnej selekcji faktów, które wykorzystał w charakterystyce omawianego zagadnienia; temat przedstawił w ujęciu dynamicznym; dostrzegł zmiany w pozycji wszystkich stron rywalizujących o Bałtyk i ukazał ich znaczenie dla układu sił w tym regionie Europy. Odniósł się do politycznych, gospodarczych aspektów zagadnienia (rola terenów nadmorskich, wyniszczenie ziem Rzeczypospolitej, będące skutkiem wojen, ocenił skutki poszczególnych rozbiorów dla gospodarki polskiej).	**11 – 15**
IV poziom Zdający scharakteryzował wszechstronnie zagadnienie. Omówił genezę i konsekwencje rywalizacji o Bałtyk w XVII i XVIII w. Scharakteryzował politykę i sytuację Polski wobec ekspansji Szwecji i Rosji, starannie dobrał faktografię; odniósł się do najważniejszych aspektów zagadnienia – dostrzegł kontekst międzynarodowy, aspekty wewnętrzne polskie powiązał z sytuacją zewnętrzną – ukazał problem bałtycki jako wypadkową stosunków międzynarodowych; sformułował wnioski, odniósł się do ocen zagadnienia polityki bałtyckiej w historiografii.	**16 – 20**

Przy przyznawaniu punktów na określonym poziomie w zadaniu rozszerzonej odpowiedzi egzaminator będzie uwzględniał również: poprawność językową i stylistyczną oraz estetykę pracy.